

Sygn. akt XV C 1080/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Misiurna

Protokolant sekr. sąd. Justyna Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014r r. w Gdańsku

sprawy z powództwa M. H.

przeciwko Bankowi (...)S.A. we W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. Oddała powództwo.

II. Nie obciąża powódki kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Powódka M. H. (uprzednio H.) w pozwie wniesionym w dniu 4 grudnia 2013r. domagała się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego - bankowego tytułu egzekucyjnego wydanego przez (...) Bank S.A. w W. z dnia 5 stycznia 2012 roku oznaczonego numerem (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt I 1Co 6757/12 oraz postanowieniem tego sądu z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie sygn. akt I 1 Co 2903/13, którym to postanowieniem nadano klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 5 stycznia 2012 roku wydanemu przez (...) Bank S.A. w W. przeciwko dłużnikom M. T. i M. H. na rzecz Banku (...)S.A. we W., na który to bank przeszło uprawnienie (...) Banku S.A. w W. co do świadczenia stwierdzonego tym tytułem.

W uzasadnieniu powódka podała, że na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 5 stycznia 2012 roku wystawionego przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W., uprawnienie to przeszło na rzecz Banku (...)S.A. z siedzibą we W., powódka została zobowiązana do zapłaty kwoty 395.382,76 zł wraz z odsetkami do dnia 29 lipca 2013 roku w kwocie 34.517,24 zł a nadto kosztami procesu i kosztami egzekucyjnymi.

Wierzytelność Banku (...)S.A. z siedzibą we W. wynika z tytułu Umowy o kredyt na cele mieszkaniowe (...)z dnia 18 marca 2010 roku, a konkretnie na zakup lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul. (...) udzielonego przez (...) Bank S.A. z siedzibą w W. (...) Oddział w G. Filia nr (...) w R., który jest poprzednikiem prawnym pozwanego, wskutek jego przejścia z dnia 30 lipca 2012 roku. Kredyt miał być spłacany przez okres 360 miesięcy.

Umowa kredytowa została podpisana przez powódkę i drugiego kredytobiorcę M. T., którego powódka wcześniej nie знаła. Lokal zaś został zakupiony w dniu 18 marca 2010 roku wyłącznie przez jednego kredytobiorcę M. T.. Powódka o tym fakcie nie wiedziała, ani nie wyrażała na to zgody. Pomimo przystąpienia do aktu nabycia nieruchomości przez wyłącznie jednego z kredytobiorców (...) Bank S.A. wypłacił kwotę kredytu w całości zgodnie z umową a następnie

dokonał wpisu w księdze wieczystej prowadzonej dla lokalu hipoteki umownej zwykłej w kwocie 359.000 zł i hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 179.500 zł tytułem zabezpieczenia spłaty ewentualnych odsetek od tego kredytu.

Tego samego dnia M. T. zawarł umowę przedwstępną sprzedaży przedmiotowego lokalu na rzecz A. P. . Kupujący zobowiązał się wpłacać na rachunek kredytowy M. T. kolejne raty kredytu zgodnie z harmonogramem ustalonym przez (...) Bank S.A. Zgodnie natomiast z § 4 umowy, umowa przyrzeczona miała zostać zawarta w terminie 10 lat licząc od dnia zawarcia umowy przedwstępnej. Powódka nie wiedziała również o zawarciu tej umowy ani o jej warunkach.

Na początku września 2010 roku powódka otrzymała od poprzednika prawnego tj od (...) Banku S.A wezwanie z dnia 3 września 2010 roku do zapłaty zaległych rat kredytu z tytułu zawartej umowy. Powódka w trakcie wizyty w Banku opisała zaistniałą sytuację, a następnie podczas kolejnego spotkania w banku złożyła wyraźne oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli związanego z podpisaniem umowy kredytowej.

Powódka podniosła, że udzielenia kredytu na rzecz powódki doszło wskutek nieprzestrzegania w Oddziale Banku (...) w R. obowiązujących w (...) Banku zasad podejmowania decyzji kredytowych metodą scoringową w tym w zakresie oceny zdolności kredytowej powódki.

Jako podstawę powództwa powódka podała art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż powódka kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu a w konsekwencji kwestionuje przejście obowiązku pomimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Przesłanki powyższe wynikają z zaistnienia okoliczności określonych w art. 86 k.c., które wynikają z opisanego powyżej faktu działania powódki, wskutek błędu wywołanego podstępnie zarówno przez A. P. jak i przez pracowników pozwanego banku przy wykorzystaniu jej zależności służbowej od M. T., bardzo młodego wieku, całkowitego braku doświadczenia życiowego i jej naiwności życiowej. W związku z tym brak jest podstaw do prowadzenia przez pozwanego egzekucji przeciwko powódce, stąd też uzasadnione jest żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości.

pozew k. 3-10

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 stycznia 2014r. (k. 88 i nast.) , pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że okoliczności przywołane przez powódkę odnoszące się do braku wiedzy odnośnie zakupu lokalu tylko przez M. T., czy też podpisania przedwstępnej umowy sprzedaży lokalu na rzecz A. P. pozostają bez wpływu na ważność zawartej umów kredytowej i z tej przyczyny nie mają znaczenia dla oceny zasadności roszczenia dochodzonego pozwem. W ocenie pozwanego, powódka w momencie podpisywania umowy kredytowej miała możliwość zapoznania się z jej treścią, a w przypadku wątpliwości miała możliwość skierowania do poprzednika prawnego pozwanego zapytania z prośbą o wyjaśnienia, a nadto miała możliwość skorzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika w tym zakresie. Zaniechania na tym tle mogą obciążać pozwanego.

Pozwany podał również, że bezzasadne są wywody powódki dotyczące powiązania solidarnego zobowiązania kredytowego z koniecznością zakupu lokalu mieszkalnego przez obu kredytobiorców, albowiem wymóg taki nie wynika z treści umowy kredytowej. Bez znaczenia pozostają zatem ustalenia zawarte między M. H. a M. T. dotyczące tego czy zakup lokalu mieszkalnego nastąpi przez jedno z nich czy wspólnie, albowiem nie były one przedmiotem zainteresowania Banku. W ocenie pozwanego kredytobiorcy wypełnili postanowienia umowy w zakresie odnoszącym się do przedmiotu kredytowania, warunków uruchomienia kredytu, a następnie w zakresie ustanowienia zabezpieczenia - hipoteki.

Pozwany zaprzeczył, aby powódka złożyła we wrześniu 2010 roku ustne oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli związanego z podpisaniem umowy kredytowej, zaś pismo w tym zakresie skierowane przez jej pełnomocnika datowane jest na 31.10.2010 roku a zatem zostało złożone z upływem rocznego terminu od daty wykrycia, które jak wskazuje powódka nastąpiło we wrześniu 2010 roku.

odpowiedź na pozew k. 88-89

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

A. P. był właścicielem sklepu w S..

Okoliczność bezsporna

Pod koniec lutego 2010 roku M. H. podjęła zatrudnienie w sklepie A. P., na podstawie umowy o pracę na 1/5 etatu.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem;

" Zeznania powódki M. H. nagranie rozprawy z dnia 8 kwietnia 2014 roku audite k. 107, 00:08:26-00:40:00

W dniu 10 marca 2010 roku M. T. i M. H. złożyli wniosek o udzielenie kredytu w (...) Banku S.A. w W. na kwotę 359.000 zł na okres 360 miesięcy, na zakup lokalu mieszkalnego.

Okoliczność bezsporna

W dniu 18 marca 2010 roku A. P. poinformował M. H., że zamierza wziąć kredyt na mieszkanie, jednakże wycofał mu się jeden z żyrantów. Jednocześnie poprosił M. H., aby została jego żyrantem, na co powódka wyraziła zgodę.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Zeznania powódki M. H. nagranie rozprawy z dnia 8 kwietnia 2014 roku audite k. 107, 00:08:26-00:40:00

W dniu 18 marca 2010 roku przed notariuszem L. W. w formie aktu notarialnego nr rep A nr (...) M. T. zawarł z K. K. i J. małżonkami P. umowę kupna lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul.(...).

Okoliczność bezsporna

Tego samego dnia, M. T. i M. H. zawarli z (...) Bankiem umowę kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...). Na mocy niniejszej umowy (...) Bank S.A. udzielił obojgu kredytobiorcom kredytu w kwocie 359.000 zł, na okres 360 miesięcy, na zakup lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul.(...). Kwota 289.000 zł została przelana przez bank na rachunek sprzedających zaś kwotę 62.820 zł na rachunek kredytobiorcy.

Jako zabezpieczenie spłaty zaciągniętego kredytu, (...) Bank S.A. ustanowił hipotekę umowną zwykłą na nieruchomości w kwocie 359.000 zł i hipotekę umowną kaucyjną do kwoty 179.500 zł.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Umowa kredytu k. 16-17v, 144-145v

Następnie ponownie tego samego dnia, przed notariuszem L. W. doszło do zawarcia przedwstępnej umowy sprzedaży pomiędzy M. T. a A. P.. Na mocy niniejszej umowy, M. T. zobowiązał się sprzedać A. P. prawo własności stanowiącego odrębną nieruchomość lokalu nr (...) położonego w W. w budynku przy ul.(...), za cenę 290.000 zł a A. P. oświadczył, że prawo to za podaną cenę zobowiązuje się kupić do majątku osobistego. Jednocześnie w § 3 umowy, kupujący zobowiązał się wpłacać na rachunek kredytowy M. T. zgodnie z harmonogramem (...) Banku S.A. do umowy (...)

Strony zobowiązały się zawrzeć umowę przyrzeczoną w terminie 10 lat licząc od dnia podpisania umowy przedwstępnej.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Przedwstępna umowa sprzedaży k. 46-47

Pismem z dnia 3 września 2010 roku powódka otrzymała wezwanie do zapłaty zaległych rat kredytu z tytułu zawartej umowy kredytowej nr (...)

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Zeznania świadka J. H. k. 104 nagranie rozprawy 08.04.2014r. 00:46:25 do 10:02:00

(...) Bank S.A. w W. w dniu 5 stycznia 2012 roku wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...) przeciwko dłużnikom(...)iM. H.na kwotę 395.382,76.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Bankowy tytuł Egzekucyjny k. 12

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie I 1 Co 6757/12 Sąd Rejonowy w Wejherowie nadał sądową klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 5 stycznia 2012 roku wystawionemu przez wierzyciela (...) Bank S.A z siedzibą w W. przeciwko dłużnikomM. T.iM. H.co do świadczenia stwierdzonego tym tytułem ograniczając jednocześnie egzekucję do kwoty 433.500 zł oraz zasądził solidarnie od dłużników na rzecz wierzyciela(...)Bank S.A kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Postanowienie z dnia 7 grudnia 2012 k. 13

W dniu 30 lipca 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Spółek Banku(...)S.A i(...)Banku S.A. podjęły uchwały o połączeniu spółek zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. poprzez przeniesienie całego majątku wszystkich aktywów i pasywów (...) Banku S.A. jako spółki przejmowanej na rzecz Banku(...)S.A. jako Spółki przejmującej z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Banku(...)S.A.

W dniu 4 stycznia 2013 roku nastąpiło połączenie w.w spółek.

Fakt notoryjny, Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Odpis Krajowego Rejestru Sądowego k. 20-41v

" Pismo wierzyciela k. 142

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie sygn. akt I 1 Co 2903/13 Sąd Rejonowy w Wejherowie nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 5 stycznia 2012 roku wystawionemu przez(...)Bank S.A. w W. przeciwko dłużnikom M. T.i M. H.klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...)S.A. we W., na który przeszło uprawnienie(...)Banku S.A. w W. co do świadczenia stwierdzonego tym tytułem, do kwoty nie wyższej niż 433.500 zł oraz zasądził od dłużników na rzecz wierzyciela kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Postanowienie z dnia 26.06.2013 k. 14

Pismem z dnia 29 lipca 2013 roku powódka została zawiadomiona o wszczęciu wobec niej egzekucji z wniosku Banku(...)S.A. z siedzibą we W..

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

" Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 15

W dniu 25 października 2013 roku pomiędzy Bankiem(...)S.A. a(...)Funduszem(...)w W. doszło do zawarcia umowy cesji wierzytelności objęte bankowym tytułem egzekucyjnym nr (...) z dnia 5 stycznia 2012 roku. .

W dniu 2 stycznia 2014 roku został dokonany wpis w księdze wieczystej prowadzonej dla lokalu mieszkalnego nr(...) położonemu przy ul. (...)w W. zmieniający osobę wierzyciela istniejącej wierzytelności na (...) (...)Fundusz(...)w W..

Dowód:

" Odpis księgi wieczystej k.125-129

" Zawiadomienie k. 143

Z niniejszym pozwem powódka wystąpiła w dniu 4 grudnia 2013 roku, zaś pozwany odebrał pozew w dniu 20 stycznia 2014 roku.

Dowód

" zpo k. 84

" Koperta 63

Ocena dowodów:

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana w toku procesu przez strony, ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego Sąd uznał je w całości za wiarygodne i uwzględnił dokonując rekonstrukcji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków E. H., J. H., R. S. i H. W., jednakże nie były one przydatne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powódka wystąpiła z żądaniem opartym na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Powództwo zostało oparte na zarzucie, że nie istnieje obowiązek stwierdzony bankowym tytułem egzekucyjnym, albowiem umowa kredytowa z dnia 18 marca 2010 roku zawarta z (...) Bankiem S.A. w W. jest nieważna, gdyż powódka zawierając powyższą umowę działała pod wpływem błędu co do treści dokonywanej czynności prawnej wywołanego podstępnie przez A. P. , zaś powódka skutecznie uchyliła się od skutków prawnych tego oświadczenia woli.

W drodze powództwa z art. 840 k.p.c. dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. (art. 840 § 1 pkt 1-3)

Powództwo z art. 840 k.p.c., jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych w punktach 1-3 omawianego przepisu.

Wskazać również należy, że w przypadku wystąpienia z żądaniem pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, legitymacja czynna przysługuje osobie obowiązanej według treści tytułu (dłużnikowi) zaś legitymacja bierna osobie uprawnionej tj wierzycielowi.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy powódka bezspornie jest dłużnikiem, zaś pozwany utracił przymiot wierzyciela i możliwość egzekwowania należności wynikającej ze spornego tytułu wykonawczego.

Stwierdzić bowiem należy, że przed doręczeniem pozwu w niniejszej sprawie doszło do skutecznego zbycia przedmiotowej wierzytelności na rzecz osoby trzeciej.

Na mocy art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew) chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania - wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zapłatę o zaległe odsetki. W szczególności bank zgodnie z art. 92 a ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego może zawrzeć umowę przelewu wierzytelności z funduszem sekurytyzacyjnym.

Kwestia zawarcia umowy przelewu wierzytelności pomiędzy Bankiem(...)S.A. we W. a (...)w W. nie jest sporna i nie budzi wątpliwości - wskazała na to sama strona powodowa w piśmie z dnia 8 maja 2014r. (k. 116 i nast.) .

Z odpisu księgi wieczystej nr (...) przedstawionej przez powódki, wynika, że (...) (...)Fundusz (...)w W. został wpisany w dziale IV przedmiotowej księgi, jako wierzyciel hipoteki umownej na kwotę 359.000 zł i hipotekę umowną kaucyjną do kwoty 179.500 zł w miejsce poprzedniego wierzyciela Banku (...)S.A. we W..

Został zatem spełniony wymóg art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, który stanowi, że w razie przelewu wierzytelności hipotecznej na nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do przelewu wierzytelności hipotecznej niezbędny jest wpis w księdze wieczystej.

W wyniku zawarcia umowy przelewu, zabezpieczona wierzytelność przechodzi wraz z hipoteką z mocy prawa w chwili, gdy nastąpi wpis w księdze wieczystej. Wierzytelność hipoteczna przechodzi bowiem na nabywcę dopiero w wyniku wpisu nabywcy do księgi wieczystej jako nowego wierzyciela hipotecznego, a zatem jest to wpis konstytutywny.

Nie budzi zatem wątpliwości że wierzytelność Banku(...)S.A. w została skutecznie zbyta na rzecz że HOIST I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., który w tym zakresie stał się następcą prawnym cedenta, a co za tym idzie podmiotem uprawnionym do dochodzenia spełnienia świadczenia pieniężnego na swoją rzecz.

W niniejszej sprawie wpis do księgi wieczystej nastąpił w dniu 2 stycznia 2014 roku, a zatem przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu ,zatem w sprawie nie znajduje zastosowania art. 192 ust 3 k.p.c. który stanowi, że z chwilą doręczenia pozwu zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej.

Z powyższego wynika, że doszło do zmiany osoby wierzyciela przed zawiśnięciem sporu, a zatem pozwany Bank(...)S.A. we W. w momencie doręczenia pozwu nie był już legitymowany biernie w tej sprawie. .

Legitymacja procesowa jest przesłanką jurysdykcyjną i jako taka jest przesłanką zasadności powództwa - brak legitymacji procesowej stanowi przyczynę oddalenia powództwa. Legitymacja procesowa przysługuje podmiotowi w stosunku do którego Sąd może rozstrzygnąć o istnieniu lub nieistnieniu normy prawnej indywidualnej - konkretnej przytoczonej w pozwie. Innymi słowy legitymacja procesowa (czynna lub bierna) należy do przesłanek materialnych (merytorycznych), przez które należy rozumieć okoliczności stanowiące, że w świetle norm prawa materialnego istnieją warunki poszukiwania ochrony prawnej na drodze sądowej. Skoro legitymacja procesowa jest przesłanką merytoryczną, o której istnieniu przesądzają przepisy prawa materialnego, mające zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym, nie zaś przepisy procesowe, jej brak nie prowadzi do odrzucenia pozwu, lecz do oddalenia powództwa.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności wobec powódki na rzecz (...) (...)Fundusz (...)w W., a zatem nie istnieje w niniejszej sprawie legitymacja strony pozwanej w rozumieniu procesowym jak i materialnym.

Dlatego też powództwo podlegało oddaleniu, na podstawie art. 840§1 pkt 1,2 k.p.c. a contrario.

Wskazać również należy, że istniejący bankowy tytuł egzekucyjny jest dokumentem ważnym, ale w obecnej chwili nie wywołuje żadnych skutków prawnych z uwagi na zmianę osoby wierzyciela, który w celu dochodzenia roszczeń od powódki musi uzyskać w imieniu własnym nowy tytuł wykonawczy w drodze procesu sądowego. Powódka zatem może i powinna zgłosić merytoryczne zarzuty co do ważności umowy kredytowej w stosunku do nowego wierzyciela. W obecnym stanie faktycznym i prawnym merytoryczne rozstrzygnięcie o ważności umowy kredytowej stanowiącej podstawę bankowego tytułu wykonawczego w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego jest bezzasadne w stosunku do podmiotu nie będącego wierzycielem i nie prowadzącego egzekucji wobec powódki (wniosek pozwanego o umorzenie egzekucji k. 142).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 102 k.p.c. odstępując od obciążania powódki kosztami procesu.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, przekonujących o tym, że w danym przypadku takie obciążenie byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Przesłanki te stanowią zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące w sferze pozaprocesowej, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie SN z 12.01.2012 r., sygn. akt IV CZ 117/11, LEX nr 1119555).

Jak trafnie zauważono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. (sygn. akt III CZ 25/12) ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa.

Odnosząc się do zasad współżycia społecznego, trudnej sytuacji majątkowej powódki, niewspółmiernie lepszej sytuacji majątkowej pozwanego oraz przedmiotu tego procesu - Sąd uznał, że obciążanie kosztami procesu powódki jest nieuzasadnione , a także sprzeczne z zasadami słuszności. W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w pkt. II sentencji wyroku.